

НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ГАРАНЦИЯ ЗА МЛАДЕЖТА 2014 – 2020 г.

Националният план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта (НПИЕГМ) е разработен от Министерството на труда и социалната политика (МТСП), с подкрепа от междуведомствена работна група, в която участваха представители от МИЕ, ММС, МОН, АСП, НСИ, АЗ, както и от национално представителните организации на работодателите и на синдикатите.

НПИЕГМ е разработен в отговор на Препоръка на Съвета на ЕС¹ от април 2013 г. за създаване на Гаранция за младежта и обхваща периода 2014 – 2020 г. Съгласно Препоръката, Гаранция за младежта се отнася до положението, когато младите хора получават добро предложение за работа, продължаване на образованието, чиракуване или стаж в рамките на срок от четири месеца след като останат без работа или напуснат системата на формалното образование.

В изпълнение на Съобщение на Европейската комисия (ЕК), всяка държава-членка на ЕС разработи свой национален план за изпълнение на Препоръката на Съвета. Националните планове са представени в ЕК и Комисията ще следи изпълнението им и ще оценява напредъка на всяка държава.

Националната гаранция за младежта на България предвижда, че всеки млад човек на възраст под 25 години ще получи добро предложение за работа, продължаване на образованието, чиракуване или стаж в рамките на 4 месеца след като остане без работа или напусне системата на формалното образование.

Националната гаранция за младежта на България *ще се реализира поетатно. За младежите, регистрирани в бюрата по труда, предложение ще бъде отправяно до края на 4-тия месец от регистрацията им. Младежите, които не работят и не учат, и не са регистрирани в бюрата по труда, ще бъдат информирани в срок до един месец след получаване на индивидуалните им данни и адрес за кореспонденция в институцията или организацията, която ще осъществява тяхното активиране, относно възможните услуги, които могат да ползват след регистрация в бюрата по труда.*

На всеки регистриран в бюрата по труда безработен младеж ще бъде изготвен индивидуален план за действие, в който ще се определи и неговия профил. Съобразно този профил младежът ще получи предложение за работа (субсидирана или на първичния пазар на труда) или за обучение (обучение за професионална квалификация, за придобиване на ключови компетентности; за продължаване на образованието). Ще се предоставят още професионално ориентиране, кариерно консултиране и мотивационно обучение.

През 2014 г. с приоритет ще се финансира обучение и заетост на младежите до 25 г. с основно и по-ниско образование (преждевременно напуснали образователната система), чиято регистрация в бюрата по труда е с продължителност до 4 месеца вкл. За младежите с висше и средно образование, с продължителност на регистрацията в бюрата по труда до 4 месеца вкл., ще се финансира започването на първа работа (стажване).

За неактивните младежи – не учещи, не работещи, без регистрация в бюрата по труда са предвидени дейности, които ще се реализират с партньорски подход. За тяхното идентифициране и осъществяване на контакт с тях ще се използва информация от

¹ 2013/C 120/01

МОН, за незаписалите следваща образователна степен или следващ клас на образование младежи и от ЕСГРАОН службите (дирекции „Гражданска регистрация и административно обслужване“) на общинските администрации, за техните адреси. През 2014 г. трудовите посредници от бюрата по труда ще информират всеки от тези младежи относно предоставяните в бюрата по труда услуги, а след 2014 г. информация ще бъде предоставяна и от други организации.

Изпълнението на националната гаранция за младежта ще стартира през януари 2014 г. с мерки и програми, финансирани със средства от държавния бюджет. От юни 2014 г. се предвижда стартиране на схеми, насочени към младежите, финансирани със средства от ЕСФ, вкл. средства по Гаранцията за младежта, съгласно Инициативата за младежка заетост (Youth Employment Initiative). До 2020г. дейностите ще се финансират от държавния бюджет и с европейски средства, като изпълнението на НПИЕГМ в Югозападния регион не се финансира със средства от Инициативата за младежка заетост (Youth Employment Initiative).

Реформите и мерките, включени в НПИЕГМ са разделени в две големи области за работа – (1) ранни интервенции и активиране и (2) подкрепящи мерки за интегриране на пазара на труда.

(1) Ранни интервенции и активиране

За изпълнение на дейностите за активиране и ранни интервенции ще бъде подписано национално рамково споразумение между МТСП, МОН, ММС, НСОРБ и национално представителните организации на работодателите, на работниците и служителите и на младежите. Споразумението ще определи отговорностите на посочените организации по идентифициране и активиране на младежите, които не работят и не учат, включително и на тези, които никога не са учили. Споразумението ще конкретизира ангажиментите на всяка от страните в процеса на идентифициране и активиране на младежите над 15 г., които не учат и не работят. В допълнение към Споразумението ще се разработи методологията относно работата, в рамките на партньорската мрежа, за идентифициране и активиране на младежите. Сред ангажиментите по активиране са:

- осъществяване на контакт с идентифицирани неработещи и неучещи младежи и информиране относно възможните услуги, предоставяни в бюрата по труда след регистрация. През 2014 г. ще стартира работата с идентифицираните младежи като ще се осъществява от мениджърите на случай (кейс-мениджърите) в бюрата по труда, както и от трудовите посредници, определени да работят с младежи. Специфичен аспект на тази дейност ще бъде личния контакт с младежите, както и подхода представители на институциите да отидат при младежа;

- действията за активиране на младежите, насочени към включването им в заетост, чиракуване, стажуване или обучение. Трудовите посредници ще предоставят информация за посредническите услуги по заетостта, организирани и предоставяни от бюрата по труда на младежите, идентифицирани като неработещи и неучещи. За младежите от 15 до 17 г. вкл. усилията ще са насочени, съобразно индивидуалния им профил, към връщането им в образователната система вкл. и ограмотвяване.

- първата стъпка по активирането на младежа е съвместно изготвяне от трудовия посредник и младежа на индивидуален план за действие, в който има профил на младежа за разкриване на неговите умения, компетентности и желания, както и конкретизиране на бъдещите действия със срокове и ангажименти. Индивидуалният профил ще бъде допълван и актуализиран при необходимост.

- следваща стъпка в процеса на активиране на младежа ще бъде предоставяне на професионално ориентиране и мотивиране от експерти в бюрата по труда или в лицензираните центрове за информиране и професионално ориентиране.

Организирането и провеждането на **специализирани младежки трудови борси** ще продължи и през следващите години.

(2) Подкрепящи мерки за интегриране на пазара на труда

Действията за интегриране на пазара на труда, насочени към регистрираните в бюрата по труда безработни младежи, ще се осъществяват от Агенцията по заетостта (АЗ). При изпълнение на мерките за интеграция на пазара на труда АЗ ще работи целенасочено за изпълнение на Националната гаранция, а именно – през 2014 г. с приоритет да се финансира обучение и заетост на младежите до 24 г. вкл. с основно и по-ниско образование (преждевременно напуснали образователната система), чиято регистрация в бюрата по труда е с продължителност до 4 месец вкл. За младежите с висше и средно образование, с продължителност на регистрацията в бюрата по труда до 4 месец вкл., ще се финансира започването на първа работа (стажуване). Младежите ще бъдат приоритетна целева група за включване във всички, подходящи за тях, програми и мерки, изпълнявани от АЗ.

Мерките и действията, които ще се прилагат за интеграция на пазара на труда, са разнообразни и ще бъдат определяни в зависимост от профила на младежа:

- Обучение за ограмотяване;
- Обучение за придобиване на професионална квалификация и/или ключови компетентности, търсени на пазара на труда;
- Подкрепа за намиране на работа на първичния пазар на труда;
- Подкрепа за създаване на работни места за наемане на безработни младежи, регистрирани в бюрата по труда;
- Осигуряване на стажуване на работно място за младежи с образование и квалификация;
- Осигуряване на чиракуване за младежи с ниско равнище на образование и без квалификация;
- Субсидиране на временна заетост;
- Подкрепа за териториална мобилност в страната при търсене и започване на работа;
- Предоставяне на услуги от мрежата на европейските служби за заетост (EURES);
- Подкрепа за стартиране на собствен бизнес от младите хора с високо образование и квалификация, които имат мотивация и бизнес идеи.